

Teza: Orzeczenie dyscyplinarne

To, za co obwiniony został skazany, musi wynikać z treści orzeczenia i nie może być odczytywane z akt sprawy ani z treści aktu oskarżenia.

Sygn. akt WO-92/15

ORZECZENIE

z dnia 14 marca 2016 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Bogusława Boyen /sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Magdalena Śniegula

SWSD Elżbieta Gajda - Krynicka

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r.pr. Lecha Ciarkowskiego po

rozpoznaniu w dniu 14 marca 2016 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego P. B.

obwinionego o czyn z art. 65 ust.1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych

z powodu odwołania obwinionego i pokrzywdzonego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu z dnia 9 września 2015 r. , sygn. akt OSD 21/15

orzeka:

1.

uchylić orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych we Wrocławiu z dnia 9 września 2015 r. sygn. akt OSD 21/15 i przekazać do ponownego rozpoznania,

2.

koszty postępowania odwoławczego pozostawia do rozstrzygnięcia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu we Wrocławiu.

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP we Wrocławiu, orzeczeniem z dnia 09 września 2015 r. uznał obwinionego Radcę prawnego P. B. winnego popełnienia zarzucanego mu czynu o to, że: złożył w dniu 10.10.2013 r kolejny wniosek po wycofaniu wniosku od Komornika przy Sądzie Rejonowym we W. do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym wZ. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko „M. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego umowy sprzedaży z dnia 22.02.2013 r rep. (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w L. I Wydział Cywilny z dnia 20.09.2013 r sygn.. akt: (...) w sytuacji gdy w dniu 09.10.2013 r sąd ten wydał postanowienie o wstrzymaniu wykonania postanowienia z dnia 22.06.2013 r tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 1, art. 6, art. 7, art. 11, art. 27 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. Z art. 64 ust. 1 u.r.p. Za popełnienie wyżej opisanego czynu, na podstawie art. 65 ust. 1 pkt. 2 u.r.p. OSD wymierzył obwinionemu karę nagany z ostrzeżeniem oraz obciążył obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego w wysokości 2.494,70 zł.

Od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP we Wrocławiu, odwołanie z dnia 22 października 2015 r. złożył pokrzywdzony J. C., J. C., A. M. M. j., zaskarżając orzeczenie OSD na niekorzyść oskarżonego w zakresie orzeczonej wobec obwinionego kary. Pokrzywdzony w swoim odwołaniu podniósł argument niewspółmierności kary wymierzonej obwinionemu. Pokrzywdzony zarzucając nieadekwatność kary do zawinienia obwinionego w przedmiotowej sprawie, podniósł, iż kara jest „za mała”. Równocześnie pokrzywdzony wniósł o orzeczenie wobec obwinionego kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego ewentualnie kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 1 roku połączonego z zakazem wykonywania patronatu na okres 3 lat lub kary pieniężnej w jej maksymalnej wysokości tj. dwunastokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego połączonego z zakazem wykonywania patronatu na okres 3 lat. Jako uzasadnienie swojego stanowiska pokrzywdzony podał celowość działania obwinionego przejawiającą się najpierw w umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. (...) a następnie wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez Komornikiem Sądowym Panem P. W.. Ponadto pokrzywdzony wskazał, iż takie działania obwinionego naraziło pokrzywdzoną spółkę M. j. na straty w postaci zablokowania kont bankowych na których znajdowały się środki pieniężne w kwocie powyżej 1 mln złotych. Wobec zajęcia rachunków bankowych stanowiących własność pokrzywdzonej spółki nastąpiła po stronie pokrzywdzonego przeszkoda uniemożliwiająca prawidłowe funkcjonowanie spółki tj. niemożność opłaty składek ZUS, składek do Urzędu Skarbowego, uregulowania wymagalnych zobowiązań spółki a co za tym idzie obciążenie jej karnymi odsetkami.

Ponadto odwołanie od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 09 września 2015 r wniósł obwiniony pismem z dnia 26 października 2015 r. Powyższe orzeczenie zostało przez obwinionego zaskarżone w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu obwiniony zarzucił :obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 68 ¹ ust. 1 w zw. Z art. 65 ust. 1 pkt. 2 u. r. p. w zw. Z art. 337 § 1 k.p.k. w zw. Z art. 74 ¹ u. r. p. poprzez zaniechanie przez OSD zwrotu wniosku o ukaranie oskarżycielowi w celu usunięcia jego istotnych wad tj. wnioskowania o wymierzenie kary dyscyplinarnej nie znanej ustawie w chwili popełnienia czynu przez obwinionego, obrazę przepisów postępowania tj. art. 413 § 1

pkt. 4 k.p.k. w zw. Z art. 74 ¹ u.r.p. poprzez nie wskazanie w sentencji orzeczenia kwalifikacji prawnej, art. 413 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. Z art. 74 ¹ u.r.p. poprzez niewskazanie w sentencji orzeczenia zastosowanych przepisów u.r.p. i KERP, 413 § 2 pkt. 1 k.p.k. w zw. Z art. 74 ¹ u.r.p. poprzez nieprecyzyjne opisanie zarzucanego obwinionemu czynu, 424 § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. Z art. 74 ¹ u.r.p. poprzez oczywista sprzeczność sentencji wyroku z jego uzasadnieniem. Ponadto obwiniony zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu że w dniu 10.10.2013 r podczas przebywania poza kancelarią wydając dyspozycję o złożeniu do komornika wniosku o wszczęcie egzekucji wiedział o fakcie uchylenia klauzuli wykonalności dla tego tytułu wykonawczego. Mając na względzie powyższe zarzuty obwiniony wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy OIRP we Wrocławiu ewentualnie o zmianę poprzez uniewinnienie obwinionego od stawianych mu zarzutów.

Na wstępie, celem wyjaśnienia, WSD zaznacza iż obowiązkiem sądu odwoławczego jest rzetelne rozpoznanie wszystkich zarzutów sformułowanych mniej lub bardziej poprawnie w rozpoznawanych odwołaniach.

Mając na uwadze powyższe, WSD stwierdza, iż odwołanie pokrzywdzonego formułuje w rzeczywistości jeden zarzut - niewspółmierności kary wymierzonej obwinionemu. Natomiast odwołanie obwinionego zarzuca Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu szereg uchybień w prowadzonym przed tym Sądem postępowaniu oraz wyrokowaniu.

Jak WSD wielokrotnie podnosił, odpowiedzialność dyscyplinarna w sensie ścisłym jest swoistym rodzajem odpowiedzialności prawnej, którą należy oczywiście odróżnić od odpowiedzialności cywilnej, karnej czy konstytucyjnej, a także tzw. odpowiedzialności dyscyplinarnej w szerokim sensie, znanej w prawie pracy. Odpowiedzialność dyscyplinarna jest podstawowym elementem sprawowanej przez samorządy pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu. Odpowiedzialność dyscyplinarna ponoszona jest niezależnie od innego rodzaju odpowiedzialności ponoszonej za dany czyn.

Niewątpliwie kary dyscyplinarne są rodzajem sankcji prawnych. Niespornym jest również to, iż sankcję cechować ma pewna dolegliwość odczuwalna ze strony obwinionego. Przy czym należy podnieść, że każdorazowo stopień tej dolegliwości będzie odnoszony do celów i funkcji, jakie ma realizować dana sankcja wobec obwinionego a także celów i funkcji postępowania

dyscyplinarnego.

Przy ustalaniu wymiaru kary dyscyplinarnej za konkretny czyn należy uwzględnić sferę moralną samego obwinionego i jego stosunek do wartości reprezentowanych przez samorząd.

Jak ustalił OSD obwiniony w sposób umyślny złożył kolejny wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przed Komornikiem Sądowym Panem P. W. wiedząc iż w dniu 09.10.2013 r Sąd Rejonowy w L. uchylił postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności umowie sprzedaży - akt notarialny rep. (...). (...) stwierdza, że nie ma żadnych przesłanek aby podważać ustalenia OSD w przedmiotowej sprawie.

Obwiniony, jako pełnomocnik P., wystąpił do Sądu Rejonowego w L. o nadanie umowie sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego klauzuli wykonalności. Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z dnia 20.09.2013 r nadał powyższej umowie klauzulę wykonalności. Na jej podstawie obwiniony wszczął postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem Sądowym we W.. Pokrzywdzeni zaskarżyli powyższe postanowienie nadające klauzulę wykonalności w wyniku czego postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 20.09.2013 r zostało uchylone. Pokrzywdzeni zawiadomili obwinionego oraz prowadzącego postępowanie egzekucyjne komornika Panią P. P. o postanowieniu wstrzymującym wykonalność. Obwiniony po powzięciu wiadomości o wstrzymaniu wykonalności złożył w dniu 10.10.2013 r do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne wniosek o umorzenie egzekucji. Następnie w tym samym dniu skierowany został do Komornika Sądowego w Z. Pana P. W. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Które to postępowanie zostało następnie umorzone. Nie sposób zgodzić się z podniesioną w odwołaniu obwinionego argumentacją iż nie posiadał on wiedzy na temat postanowienia wstrzymującego nadaną umowie sprzedaży klauzulę wykonalności. Sam pokrzywdzony drogą elektroniczną poinformował obwinionego o treści wydanego przez Sąd w L. postanowienia. Również prowadząca postępowanie egzekucyjne Pani Komornik informowała obwinionego o wydanym przez Sąd postanowieniu. Ponadto obwiniony w dniu 10.10.2013 r złożył do Sądu Rejonowego w L. wniosek o uchylenie postanowienia z dnia 09.10.2013 r w którym wskazywał iż sąd nie jest władny do badania czy roszczenie istnieje. Również prowadzone postępowanie karne wykazało iż obwiniony co najmniej od 10.10.2013 r posiadał informację o wydaniu postanowienia o wstrzymaniu wykonalności a mimo to złożył kolejny wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Wyższy Sąd Dyscyplinarny podziela w pełni ustalenia faktyczne przyjęte przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy OIRP we W.. Obwiniony nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających swoje stanowisko w sprawie.

Odnosząc się szczegółowo do zarzutów obwinionego Wyższy Sąd Dyscyplinarny podnosi co następuje:

Ad. 1 zarzut naruszenia prawa materialnego - tj. art. 68¹ ust. 1 w zw. Z art. 65 ust. 1 pkt. 2 u.r.p. w zw. z art. 337 § 1 k.p.k. Zgodnie z art. 337 § 1 k.p.k. jeżeli akt oskarżenia nie odpowiada warunkom formalnym zawartym w przepisach szczególnych k.p.k. wówczas prezes sądu zwraca oskarżycielowi akt oskarżenia celem usunięcia jego braków formalnych w terminie 7 dni. Obwiniony wskazując na naruszenie wyżej wskazanych przepisów zdaje się nie zauważać iż orzekający w sprawie Sąd nie jest związany w pełną treścią aktu oskarżenia, tzn. kwalifikacją prawną zarzutów lub opisem czynu i może te elementy aktu oskarżenia zmodyfikować. Tym co wiąże Sąd jest natomiast samo zdarzenie historyczne będące podstawą tego aktu. Fakt iż oskarżyciel wnosił o orzeczenie kary nieznaną ustawie w chwili popełnienia nie miał wpływu na wynik sprawy gdyż rozstrzygający w sprawie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wymierzył karę prawidłową - znaną ustawie w chwili popełnienia czynu dyscyplinarnego.

Ad. 2 naruszenie przepisów postępowania tj. art. 413 § 1 pkt. 4 k.p.k. w zw. Z art. 74¹ u.r.p. ten zarzut obwinionego zasługuje na uwzględnienie. Cytowany przepis postępowania karnego wskazuje iż każdy wyrok powinien zawierać wskazanie kwalifikacji prawnej i opisu czynu. Przepis ten wcale nie formułuje wymogu, by w opisie czynu przytoczono *expressis verbis* brzmienie ustawowe wszystkich znamion czynu zabronionego. Wymogiem jest natomiast to, by określenie przypisanego czynu było dokładne, a kwalifikacja prawna była efektem subsumcji ustalonych faktów pod właściwy przepis prawa materialnego. Stylizacja powołanego przepisu wskazuje, że oba człony zawartej w nim normy są równoważne w tym sensie, iż treść zawarta w opisie czynu przypisanego powinna odpowiadać znaczeniu wszystkich znamion określających typ przestępstwa, a każde znamię typu przestępstwa powinno znajdować konkretyzację w opisie czynu.

Skazując obwinionego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w komparycji wyroku nie zawarł niezbędnych elementów, stosownie do

treści art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k., tj. kwalifikacji prawnej czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił obwinionemu we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. To, za co obwiniony został skazany, musi wynikać z treści wyroku i nie może być odczytywane z akt sprawy i z treści aktu oskarżenia. Brak wskazania, które zasady etyki zostały naruszone przez obwinionego stanowi naruszenie art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k.

Powyżej wskazane uchybienia miały niewątpliwie rażący i istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, zatem muszą skutkować jego uchyleniem (tak Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01.10.2014 r sygn. II KK 69/14).

Ad. 3 naruszenie art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k., tj. niewskazanie w sentencji orzeczenia zastosowanych przepisów ustawy. Powyższy zarzut obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny rozpatrujący sprawę obwinionego w swoim orzeczeniu wskazał zastosowany przy wyrokowaniu przepisy ustawy o radcach prawnych stanowiące podstawę wydanego orzeczenia. W myśl art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k. sąd jest zobowiązany zawrzeć w wyroku jedynie te przepisy ustawy karnej, które stosuje (tak Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30.09.2010 r sygn. II A Ka 266/10).

Ad. 4 naruszenie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. powyższy zarzut obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie. Jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego konkretyzacja znamion zarzucanego czynu powinna nastąpić w ramach ustaleń faktycznych prezentowanych w pisemnych motywach wyroku. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01.09.2015 r sygn. V KK 182/15). Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekający w sprawie w sposób dokładny i wyczerpujący w uzasadnieniu orzeczenia wskazał opis zarzucanego obwinionemu czynu. Wobec odniesienia się w uzasadnieniu orzekającego Sądu do opisu czynu dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego brak szczegółowego opisu zarzucanego obwinionemu czynu w samej treści orzeczenia nie stanowi uchybienia mogącego mieć wpływ na wynik sprawy.

Ad. 5 naruszenia art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez sprzeczność orzeczenia z uzasadnieniem. Powyższy zarzut nie zasługuje na uwzględnienie. Celem uzasadnienia orzeczenia jest wskazanie faktów uznanych za udowodnione lub nieudowodnione, omówienie zebranych w sprawie dowodów którym orzekający Sąd dał wiarę oraz wskazanie dlaczego innym dowodom wiary nie dał oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku. Sporządzone przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uzasadnienie orzeczenia z dnia 09 września 2015 r zawiera wszystkie elementy wskazane w art. 424 k.p.k. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego nie zaistniała żadna wewnętrzna sprzeczność orzeczenia i uzasadnienia.

Ad. 6 zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Obwiniony w zarzucie tym podnosi iż Sąd I instancji błędnie uznał, że obwiniony składając telefoniczną dyspozycję złożenia wniosku egzekucyjnego w dniu 10.10.2013 r wiedział o fakcie uchylenia klauzuli wykonalności. Zebrany w sprawie materiał dowodowy m.in. w postaci zeznań pokrzywdzonego, pisma do Sądu Rejonowego z dnia 10.10.2013 r w którym obwiniony wnosił o uchylenie postanowienia wstrzymującego wykonalność, zeznania radcy prawnego pani M. M., postanowienie Prokuratury jednoznacznie potwierdziły iż obwiniony co najmniej od dnia 10.10.2013 r posiadał informację o wstrzymaniu wykonalności a mimo to złożył wniosek o wszczęcie kolejnego postępowania egzekucyjnego. Ponadto jak słusznie zauważył Sąd I instancji obwiniony nie przedstawiał dowodów na potwierdzenie swoich twierdzeń w tym nie przedstawił adresów świadków p. H. i p. D.. W związku z powyższym stan faktyczny sprawy został ustalony na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Odnosząc się do zarzutu odwołania złożonego przez pokrzywdzonego tj. niewspółmierności kary wskazać należy co następuje:

Znaczenie przy wymiarze kary przez OSD miały wszelkie okoliczności, ustalone po prawidłowej analizie zebranego materiału dowodowego.

Należy podnieść, iż obwiniony od samego początku, tj- już na etapie dochodzenia prowadzonego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego nie przyznawał się do zarzucanego mu czynu, nie wyrażał skruchy.

Mając na uwadze powyższe, należy uznać, iż kara nagany z ostrzeżeniem wymierzona obwinionemu jest w pełni adekwatna do popełnionego przez niego przewinienia dyscyplinarnego. Stopień dolegliwości kary jest znaczny dla obwinionego, zwłaszcza w sferze „moralności zawodowej”- jako radcy którego czynność zawodowa została uznana za niezgodną z

wartościami reprezentowanymi przez samorząd, którego jest członkiem.

Ustosunkowując się do zarzutów pokrzywdzonego w kwestii skutków przewinienia dyscyplinarnego, którego dopuścił się obwiniony

Przedmiotem postępowania dyscyplinarnego nie jest osądzenie czy obwiniony radca prawny naraził pokrzywdzonego na ewentualne szkody materialne (w sensie osądzenie ewentualnej odpowiedzialności cywilnej za nienależyte wykonanie zobowiązania i nałożenie kary, np. w formie odszkodowania) lecz wyjaśnienie czy radca prawny popełnił zarzucane przewinienie dyscyplinarne, a więc czy naruszył obowiązki określone w ustawie o radcach prawnych, a także obowiązujące go przepisy korporacyjne KERP. Dlatego też, żądanie przez pokrzywdzonego zwiększenia wymiaru kary przy uwzględnieniu okoliczności wskazanych przez nią w odwołaniu, w celu zadośćuczynienia jej szkody, mając na uwadze cel i funkcje postępowania dyscyplinarnego, byłoby niesłuszne.

Z uwagi na istotne naruszenie przez Sąd I instancji art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. Sąd postanowił jak w sentencji orzeczenia. Sąd odwoławczy zauważa, że Sąd I instancji w uzasadnieniu wskazał na naruszenie przez obwinionego art. 1 i art. 6 Kodeksy Etyki Radcy Prawnego jednakże kwalifikacji takiej nie uzasadnił, co uniemożliwiło konwalidację naruszenia art 413 § 1 pkt 4 k.p.k. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd I instancji ustalił jako normę prawną naruszył obwiniony i przypisze ją w sentencji wyroku zgodnie z dyspozycją art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w związku z §1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015r. nr 86/IX/2015.